

P.Z. br. 11

HRVATSKI SABOR

KLASA: 013-01/16-01/01
URBROJ: 65-17-08

Zagreb, 30. ožujka 2017.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora dostavio Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista, aktom od 30. ožujka 2017. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio prof. dr. sc. Roberta Podolnjaka i Miroslava Šimića, zastupnike u Hrvatskom saboru.

PREDSJEDNIK

Božo Petrov
Božo Petrov

P.Z. br. 11

HRVATSKI SABOR
Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista

Zagreb, 30. ožujka 2017. godine

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Primljeno: 30-03-2017		
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
013-01/16-01/01	65	
Broj:	Pril.	Vrij.
6532-3-17-07	1	-

Predsjedniku Hrvatskog sabora

Predmet: Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, drugo čitanje

Na temelju čl.85 Ustava RH („Narodne novine“ br. 85/2010 i 5/2014), članka 172. i 190. Poslovnika Hrvatskog sabora (NN br. 81/13), Klub zastupnika Mosta nezavisnih lista podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.

Za svoje predstavnike koji će u ime predlagatelja sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, predlagatelj određuje zastupnike Roberta Podolnjaka i Miroslava Šimića.

**Predsjednik Kluba zastupnika
Mosta nezavisnih lista
Miroslav Šimić**

KLUB ZASTUPNIKA MOSTA NEZAVISNIH LISTA

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR**

Zagreb, ožujak 2017.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U HRVATSKI SABOR

Članak 1.

U Zakonu o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 167/03. – Odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja, 44/06. – Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11. – Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, 93/11. – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske i 120/11. – pročišćeni tekst, 19/15., 104/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 9. stavak 4. mijenja se i glasi:

„Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene (uključujući tu i uvjetnu osudu) na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci za sljedeća kaznena djela propisana Kaznenim zakonom:

1. ubojstvo (članak 90.), teško ubojstvo (članak 91.), otmica (članak 125. stavak 3.), veleizdaja (članak 135.), priznavanje okupacije i kapitulacije (članak 136.), ubojstvo najviših državnih dužnosnika (članak 138.), otmica najviših državnih dužnosnika (članak 139.), nasilje prema najvišim državnim dužnosnicima (članak 140.), odavanje državne tajne (članak 144.), sprječavanje borbe protiv neprijatelja (članak 147.), služba u neprijateljskoj vojsci (članak 148.), pomaganje neprijatelju (članak 149.), podrivanje vojne i obrambene moći države (članak 150.), špijunaža (članak 146.), povreda ugleda Republike Hrvatske (članak 151.), pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 153.), genocid (članak 156.), agresivni rat (članak 157.), zločin protiv čovječnosti (članak 157.a), ratni zločin protiv civilnog pučanstva (članak 158.), ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika (članak 159.), ratni zločin protiv ratnih zarobljenika (članak 160.), protupravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja (članak 161.), protupravno oduzimanje stvari od ubijenih i ranjenih na bojištu (članak 162.), nedozvoljena sredstva borbe (članak 163. stavak 2.), grubo postupanje s ranjenicima, bolesnicima i ratnim zarobljenicima (članak 165.), uništavanje kulturnih dobara i objekata u kojima se nalaze kulturna dobra (članak 167.), međunarodni terorizam (članak 169.), javno poticanje na terorizam (članak 169.a), novačenje i obuka za terorizam (članak 169.b), mučenje i drugo okrutno, neljudsko ili ponižavajuće postupanje (članak 176.), trgovanje ljudima i ropstvo (članak 175.), silovanje (članak 188.), spolni odnošaj s nemoćnom osobom (članak 189. stavci 2., 3. i 4.), spolni odnošaj zlouporabom položaja (članak 191. stavak 2.), spolni odnošaj s djetetom (članak 192.), bludne radnje (članak 193. stavak 2.), zadovoljenje pohote pred djetetom ili maloljetnom osobom (članak 194.), podvođenje (članak 195. stavci 1., 4., 5. i 6.), iskorištavanje djece ili maloljetnih osoba za pornografiju (članak 196.) i dječja pornografija na računalnom sustavu ili mreži (članak 197.a stavak 1.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.),

2. genocid (članak 88.), zločin agresije (članak 89.), zločin protiv čovječnosti (članak 90.), ratni zločin (članak 91.), terorizam (članak 97.), financiranje terorizma (članak 98.), javno poticanje na terorizam (članak 99.), novačenje za terorizam (članak 100.), obuka za terorizam (članak 101.), terorističko udruženje (članak 102.), pripremanje kaznenih djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnih pravom (članak 103.), mučenje i drugo okrutno,

neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje (članak 104.), ropstvo (članak 105.), trgovanje ljudima (članak 106.), trgovanje dijelovima ljudskog tijela i ljudskim zamecima (članak 107.), ubojstvo (članak 110.), teško ubojstvo (članak 111.), otmica (članak 137. stavak 3.), silovanje (članak 153.), teška kaznena djela protiv spolne slobode (članak 154.), spolna zlouporaba djeteta mlađeg od 15 godina (članak 158.), spolna zlouporaba djeteta starijeg od 15 godina (članak 159.), zadovoljenje pohote pred djetetom mlađim od petnaest godina (članak 160.), podvođenje djeteta (članak 162.), iskorištavanje djece za pornografiju (članak 163.), iskorištavanje djece za pornografske predstave (članak 164.), teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (članak 166.), prisila prema pravosudnom dužnosniku (članak 312.), prisila prema službenoj osobi (članak 314.), veleizdaja (članak 340.), priznavanje okupacije i kapitulacije (članak 341.), sprječavanje borbe protiv neprijatelja (članak 342.), služba u neprijateljskoj vojsci (članak 343.), pomaganje neprijatelju (članak 344.), podriivanje vojne i obrambene moći države (članak 345.), prisila prema najvišim državnim dužnosnicima Republike Hrvatske (članak 346.), odavanje tajnih podataka (članak 347.), špijunaža (članak 348.), povreda ugleda Republike Hrvatske (članak 349.) i pripremanje kaznenih djela protiv Republike Hrvatske (članak 350.) iz Kaznenog zakona,

3. povreda prava na podnošenje pravnih lijekova i predstavki (članak 112.), zlouporaba položaja i ovlasti (članak 337.), zlouporaba obavljanja dužnosti državne vlasti (članak 338.), protuzakonito posredovanje (članak 343.), primanje mita (članak 347.) i davanje mita (članak 348.) iz Kaznenog zakona (»Narodne novine«, br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08. i 57/11.), a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske koristi ili kakve druge koristi sebi ili drugoj osobi,

4. zlouporaba položaja i ovlasti (članak 291.), nezakonito pogodovanje (članak 292.), primanje mita (članak 293.), davanje mita (članak 294.), trgovanje utjecajem (članak 295.) i davanje mita za trgovanje utjecajem (članak 296.) iz Kaznenog zakona, a koja su počinjena s namjerom i radi pribavljanja imovinske ili kakve druge koristi sebi ili drugoj osobi,

5. kaznena djela koja ne zastarijevaju prema Ustavu Republike Hrvatske, sukladno Zakonu o zastarijevanju kaznenih djela ratnog profiterstva i kaznenih djela iz procesa pretvorbe i privatizacije (»Narodne novine«, br. 57/11.).“.

Članak 2.

U članku 20., iza stavka 6. dodaje se stavak 7. koji glasi:

„Ako predlagatelj predloži veći broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor smatra se da su pravovaljano predloženi samo kandidati zaključno do broja koji se bira u Sabor.“

Članak 3.

U članku 21., iza stavka 5. dodaju se stavci 6. i 7. koji glase:

„Ako predlagatelj predloži veći broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor smatra se da su pravovaljano predloženi samo kandidati zaključno do broja koji se bira u Sabor.“

Kada birači predlažu kandidacijske liste i kandidate, podnositelji kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidate kandidata grupe birača, su prva tri po redu potpisnika kandidacijske liste, odnosno kandidate.“

Članak 4.

Iza članka 21.a dodaje se novi članak 21.b koji glasi:

„Uz prijedlog kandidacijske liste i kandidature dostavlja se očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva te potvrda o podacima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa, sukladno članku 9. stavku 4. ovoga Zakona.“.

Članak 5.

Članak 23. mijenja se i glasi:

„Državno izborni povjerenstvo će u roku od 48 sati od isteka roka iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, prihvatiti sve pravovaljane kandidacijske liste i objaviti zbirne liste za svaku izbornu jedinicu i to na internet stranici Državnog izbornog povjerenstva, u „Narodnim novinama“ na Hrvatskoj radioteleviziji.

Zbirna lista sadrži redni broj i naziv svake liste te imena i prezimena kandidata na listi. Na zbirnu listu izborne jedinice najprije se unose stranačke liste koje su predložene u svim izbornim jedinicama, a nakon toga stranačke, odnosno neovisne liste u toj izornoj jedinici, prema abecednom redu punog naziva političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koje su predložile listu, odnosno prema abecednom redu prezimena prvih kandidata na neovisnoj listi. Ako je više političkih stranaka predložilo zajedničku listu, ona će se unijeti na zbirnu listu prema nazivu prve po redu političke stranke u prijedlogu.

Državno izborni povjerenstvo će u roku iz stavka 1. ovoga članka dostaviti u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske sve prihvaćene liste za svaku izbornu jedinicu, kao i zbirnu listu izbornih lista svake izborne jedinice radi njihove javne objave.“

Članak 6.

U članku 38. stavak 4. mijenja se i glasi:

„Birač na glasačkom listiću može označiti najviše tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glasovi).“.

Članak 7.

U članku 42., stavci 2. do 5. mijenjaju se i glase:

„Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje, a koji ima najviše preferencijskih glasova i ispunjava uvjet iz članka 40. podstavka 2. ovoga Zakona. Ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s te liste, a koji ima najviše preferencijskih glasova i ispunjava uvjet iz članka 40. podstavka 2. ovoga Zakona. Ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka kojoj je u trenutku izbora pripadao zastupnik kojem je mandat prestao ili miruje. Ako ta politička stranka ne može

odrediti kandidata koji bi zamijenio zastupnika tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog na neovisnoj listi zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje, a koji ima najviše preferencijskih glasova i ispunjava uvjet iz članka 40. podstavka 2. ovoga Zakona. Ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje, a koji ima najviše preferencijskih glasova i ispunjava uvjet iz članka 40. podstavka 2. ovoga Zakona. Ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.“

Članak 8.

U članku 44. podstavak 1. mijenja se glasi:

„- ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 14, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, zastupnička mjesta u Saboru osvajaju one liste na kojima se iskaže 3 brojevano najveća rezultata uključujući decimalne ostatke. Svaka od tih lista dobiva onoliki broj zastupničkih mjesta u Saboru koliko je postigla pojedinačnih rezultata među 3 brojevano najveća rezultata. S liste je izabrano toliko zastupnika koliko je mandata dobila ta lista.“

Članak 9.

U članku 76. stavak 3. mijenja se i glasi:

„Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Ako birač želi pojedinim kandidatima na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojima daje preferirane glasove.“

Iza stavka 3. dodaje se stavak 4. koji glasi: „Birač može izabrati najviše tri kandidata kojima daje preferirane glasove.“

Članak 10.

Članak 79.a mijenja se i glasi:

„Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas ni jednom kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je jedan ili više preferiranih glasova kandidatu ili kandidatima s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glasovi za kandidate s druge liste neće uvažiti.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a preferirane glasove je dao kandidatima koji se nalaze na različitim listama, glasački listić je važeći u odnosu na listu, a u odnosu na preferirane glasove kandidata koji se nalaze na toj listi glasački listić je važeći ako su glasovi dani za najviše tri kandidata s te liste, dok se preferirani glasovi za kandidate s druge liste neće uvažiti.

Ako je birač dao više od tri preferirana glasa na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao samo preferirane glasove kandidatima s različitih lista, a nije zaokružio redni broj ni jedne liste, glasački listić nije važeći.

Ako je birač dao najviše tri preferirana glasa kandidatima s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirane glasove za kandidate s te liste.“

Članak 11.

U članku 92., u stavku 1. u uvodnoj rečenici iza riječi „će“ dodaju se riječi „na internet stranici Državnog izbornog povjerenstva i u „Narodnim novinama““.

Članak 12.

U članku 94. u stavku 1. brišu se riječi „i neslužbene“.

Članak 13.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

Važećim Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (»Narodne novine«, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 167/03. – Odluka o nedavanju vjerodostojnog tumačenja, 44/06. – Zakon o Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske, 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11. – Zakon o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe, 93/11. – Odluka Ustavnoga suda Republike Hrvatske i 120/11. – pročišćeni tekst, 19/15., 66/15. – pročišćeni tekst i 104/15. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) u članku 9. stavku 4. propisano je da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva: – genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,
2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo.

U praksi je utvrđeno da je u cilju zaštite digniteta zastupnika u Hrvatskom saboru potrebno proširiti katalog kaznenih djela zbog počinjenja kojih birači i političke stranke ne smiju kandidirati za saborske zastupnike osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na kaznu zatvora. Ustavni temelj za takvu zakonsku odredbu sadržan je u članku 30. Ustava RH koji propisuje: „Kaznena osuda za teška i osobito nečasna kaznena djela može, u skladu sa zakonom, imati za posljedicu gubitak stečenih ili zabranu stjecanja na određeno vrijeme nekih prava na obavljanje određenih poslova, ako to zahtijeva zaštita pravnog poretka“. Predlagatelj smatra da je od iznimne važnosti da osuda za određena kaznena djela bude eliminacijski čimbenik za bilo koju osobu prilikom kandidiranja za Hrvatski sabor. Osobama koje su pravomoćnom sudskom presudom osuđene za određena kaznena djela nema mjesta u najvišem predstavničkom tijelu i ne bi smjele obavljati odgovorne javne dužnosti. Predloženi katalog kaznenih djela istovjetan je onom koji je Zakonom o dopunama Zakona o lokalnim izborima (Narodne novine, broj 121/16) propisan za kandidiranje na lokalnim izborima.

Člankom 38. stavkom 4. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor propisano je da birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas). U praksi je utvrđeno da se omogućavanjem biračima da tijekom izora zastupnika u Hrvatski sabor mogu dati samo jedan preferirani glas ne uvažava u dovoljnoj mjeri volja birača da svoj glas daju određenom kandidatu na listi za koju je glasovao. Analiza parlamentarnih izbora 2015. i 2016. pokazuje da je na izborima 2015. u 11 izbornih jedinica, bez zastupnika nacionalnih manjina, svega 6 od 143 zastupnika izabrano zahvaljujući broju preferencijskih glasova. Ostali bi zbog redoslijeda na listi bili izabrani bez obzira na broj preferencijskih glasova. U izborima održanim 2016. samo 11 zastupnika je izabrano zahvaljujući preferencijskim glasovima, a prema redoslijedu na listi inače ne bi bili izabrani. To znači da preferencijsko glasovanje s jednim glasom i pragom od 10% utječe na izbor tek vrlo malog broja kandidata. Presudan za izbor je još uvijek redoslijed kandidata na listi.

Nadalje, u provedbi Zakona u primjeni odredbi o zamjenjivanju zastupnika kojem je mandat prestao ili je stavljen u mirovanje, uočeno je u praksi da postoje dvojbe o primjeni ili ne primjeni sljedeće odredbe: „Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju“. S obzirom na te dvojbe Mandatno-imunitetno povjerenstvo podnijelo je prijedlog za davanje vjerodostojnog tumačenja članka 42., stavka 3. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. No, Odbor za zakonodavstvo Hrvatskog sabora na svojoj sjednici održanoj 7. ožujka 2017. predlaže Hrvatskom saboru Odluku o nedavanju vjerodostojnog tumačenja navedene zakonske odredbe s obrazloženjem da ta odredba nedvojbeno određuje da se na određivanje zamjenika zastupnika primjenjuju odredbe o preferencijskom glasovanju. O Prijedlogu odluke Odbora za zakonodavstvo, u trenutku podnošenja ovog zakonskog prijedloga Hrvatski sabor nije raspravljao. No, predlagatelj smatra nužnim u sklopu izmjena ovog Zakona jasnije formulirati način primjene odredbi o preferencijskom glasovanju kod određivanja zamjenika zastupnika, kako ne bi bilo potrebe za davanjem vjerodostojnog tumačenja.

Također, uočeno je da u Zakonu postoje dvije različite formule izračuna broja zastupničkih mjesta koja pripadaju pojedinoj kandidacijskoj listi. Tako u članku 40., podstavku 1. određuje se formula za izračun broja zastupnika koji će biti izabran sa svake liste u 10 općih izbornih jedinica na sljedeći način:

„– ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 14, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, zastupnička mjesta u Saboru osvajaju one liste na kojima se iskaže 14 brojčano najvećih rezultata uključujući decimalne ostatke. Svaka od tih lista dobiva onoliko broj zastupničkih mjesta u Saboru koliko je postigla pojedinačnih rezultata među 14 brojčano najvećih rezultata. S liste je izabrano toliko zastupnika koliko je mandata dobila ta lista,“.

Međutim u članku 44., podstavku 1., u kojem se propisuje formula za izračun broja zastupnika koji će biti izabran sa svake liste u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj utvrđuje se na sljedeći način:

„– ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 3, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, treći rezultat po redu jest zajednički djelitelj kojim se dijeli ukupan broj važećih glasova svake kandidacijske liste (biračka masa liste). Svaka kandidacijska lista dobit će onoliko od tri zastupnička mjesta koliko puta ukupni broj njezinih važećih glasova (biračka masa liste) sadrži zajednički djelitelj, uključujući i decimalne ostatke,“.

Ispravna D'Hondtova formula izračuna broja zastupničkih mjesta koja pripadaju pojedinoj kandidacijskoj listi je ona sadržana u članku 40., podstavku 1. Zakona te u tom smislu potrebno je u Zakonu propisati istu formulu za sve izborne jedinice.

U sklopu rasprave o Prijedlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika Državno izborno povjerenstvo je potaknuto raspravom na tematskoj sjednici Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora održanoj 17. studenog 2016. dostavilo niz prijedloga reguliranja određenih izbornih instituta i dio tih prijedloga predlagatelj je ugradio u Konačni prijedlog zakona, naročito radi jednakosti normiranja pojedinih izbornih instituta u zakonima koji se odnose na lokalne izbore, izbore zastupnika u Europski parlament i izbor zastupnika u Hrvatski sabor.

II. PITANJA KOJA SE ZAKONOM RJEŠAVAJU

Predloženim Zakonom se rješavaju sljedeća pitanja:

- Propisuje se da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za zakonom definirana kaznena djela (uključujući tu i uvjetnu osudu) na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci,
- Propisuje se pravo birača da glasuju preferencijski za najviše tri kandidata na određenoj kandidacijskoj listi,
- Propisuje se način zamjenjivanja zastupnika kojem je prestao mandat ili je mandat stavljen u mirovanje na način da se preferencijski glasovi za pojedinog kandidata uzimaju u obzir na isti način kao i u slučaju određivanja koji je kandidat izabran za zastupnika,
- Propisuje se ista formula za izračun broja zastupnika koji će biti izabrani sa svake kandidacijske liste u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj kakva je propisana za izbor zastupnika u deset općih izbornih jedinica,

- Propisuje se obveza dostave očitovanja o prihvaćanju kandidature za svakog kandidata koje bi bilo ovjereno pred izbornim povjerenstvom izborne jedinice, odnosno javnim bilježnikom,
- Propisuje se odredba za slučaj kada prijedlog stranačke, odnosno neovisne liste sadrži više od propisanog broja kandidata,,
- Definiira se podnositelj neovisne liste, odnosno kandidature
- Propisuje se objava samo zbirnih listi, a ne i svih pravovaljano predloženih kandidacijskih listi i propisuje se sadržaj zbirnih listi u skladu s istovrsnom odredbom u Zakonu o izboru članova u Europski parlament iz Republike Hrvatske tako da sadrži imena i prezimena svih kandidata na listi,
- Propisuje se gdje se objavljuju zbirne liste i rezultati izbora.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom se propisuje da birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za određena kaznena djela propisana Kaznenim zakonom (uključujući tu i uvjetnu osudu) na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci.

Uz članak 2.

Ovom odredbom propisuje se da u slučaju kada prijedlog stranačke liste sadrži više od propisanog broja kandidata smatra se da su pravovaljano predloženi samo kandidati zaključno do broja koji se bira u Sabor.

Uz članak 3.

Ovom odredbom propisuje se da u slučaju kada prijedlog neovisne liste sadrži više od propisanog broja kandidata smatra se da su pravovaljano predloženi samo kandidati zaključno do broja koji se bira u Sabor. Također, propisuje se da kada birači predlažu kandidacijske liste i kandidate, podnositelji kandidacijske liste grupe birača, odnosno kandidature kandidata grupe birača, su prva tri po redu potpisnika kandidacijske liste, odnosno kandidature.

Uz članak 4.

Ovom odredbom se propisuje da predlagatelj, uz prijedlog kandidacijske liste, odnosno pojedinačne kandidature dostavlja očitovanje o prihvaćanju kandidature svakog kandidata na listi, odnosno kandidaturi, ovjereno kod javnog bilježnika ili nadležnog izbornog povjerenstva te potvrdu o podacima iz kaznene evidencije Ministarstva pravosuđa, sukladno članku 9. stavku 4. ovoga Zakona.

Uz članak 5.

Ovom odredbom propisuje se da će Državno izborno povjerenstvo u roku od 48 sati od isteka roka iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, prihvatiti i objaviti sve zbirne liste i to na internetskim stranicama Državnog izbornog povjerenstva, u 'Narodnim novinama' i na Hrvatskoj radioteleviziji. Također se propisuje da zbirna lista sadrži redni broj i naziv svake liste te imena i prezimena kandidata na listi, kao što je to slučaj i u Zakonu o izboru članova Europskog parlamenta iz Republike Hrvatske.

Prema sadašnjoj zakonskoj odredbi sve zbirne i pravovaljano predložene kandidacijske liste objavljuju se i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj. Državno izborno povjerenstvo je ukazalo da takva zakonska obveza predstavlja velik i nepotreban trošak u izbornom postupku (oko 4 milijuna kuna) te bi se predloženim izmjenama zakonskih odredbi postigle značajne uštede.

Uz članak 6.

Ovom odredbom propisuje se da birač na glasačkom listiću može označiti najviše tri kandidata koji imaju prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glasovi).

Uz članak 7.

Ovom odredbom propisuje se način zamjenjivanja zastupnika kojem je prestao mandat ili je mandat stavljen u mirovanje na način da se preferencijski glasovi za pojedinog kandidata uzimaju u obzir na isti način kao i u slučaju određivanja koji je kandidat izabran za zastupnika. Jasno formulirana odredba o načinu zamjenjivanja zastupnika također će ukloniti potrebu da se to pitanje rješava putem davanja ili nedavanja vjerodostojnog mišljenja.

Uz članak 8.

Ovom odredbom propisuje se ista formula za izračun broja zastupnika koji će biti izabrani sa svake kandidacijske liste u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj kakva je propisana za izbor zastupnika u deset općih izbornih jedinica.

Uz članak 9.

Ovom odredbom propisuje se način glasovanja i davanje preferencijskih glasova za najviše tri kandidata, umjesto do sada jednog kandidata.

Uz članak 10.

Ovom odredbom propisuje se u kojim pojedinim situacijama je glas važeći, odnosno nevažeći s obzirom na glasovanje birača za listu i pojedine kandidate na istoj ili nekoj drugoj ili drugim listama.

Uz članak 11.

Ovom odredbom propisuje se da se rezultati izbora objavljuju na internet stranici Državnog izbornog povjerenstva i u „Narodnim novinama“.

Uz članak 12.

Ovom odredbom se briše riječ „neslužbeni“ s obzirom na izraženo stajalište Državnog izbornog povjerenstva da rezultati izbora koje ono objavljuje su uvijek službeni rezultati, neovisno u kojem se dijelu izbornog postupka objavljuje.

Uz članak 13.

Ovom odredbom propisuje se stupanje Zakona na snagu.

IV. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nisu potrebna dodatna financijska sredstva.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

U odnosu na Prijedlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor, Konačni prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika sadrži više odredbi koje su prvenstveno rezultat provedenog savjetovanja sa zainteresiranom javnošću, saborske rasprave o Prijedlogu zakona, provedene tematske rasprave na sjednici Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav Hrvatskog sabora održane 17. studenoga 2016. pod nazivom „Prijedlozi za unapređenje normativnog okvira za izbor zastupnika u Hrvatski sabor“. Predlagatelj napominje da je primio i niz prijedloga Državnog izbornog povjerenstva kao prilog navedenoj raspravi. Drukčije normiranje načina zamjenjivanja zastupnika u slučajevima kada mu prestaje mandat ili kada zastupnik stavlja mandat u mirovanje potaknuto je dvojabama u tumačenju postojećih zakonskih odredbi.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM

U raspravi je iznijet prijedlog da izmjene zakona o izborima zastupnika budu sveobuhvatne i sistematične, Predlagatelj se slaže sa sugestijama niza predlagatelja da postoji značajni niz zakonskih odredbi koje zahtijevaju nova rješenja, ali je jednako tako činjenica da nakon 16 godina primjene sadašnjeg Zakona provedeno je tek nekoliko manjih, parcijalnih zakonskih promjena, a pritom je u par navrata i Ustavni sud ukinuo nekoliko zakonskih odredbi koje su

bile mijenjane nakon 1999. S obzirom da svih prethodnih godina nisu očito postojali uvjeti za cjelovitu izbornu reformu predlagatelj smatra da je teško očekivati takvu reformu u ovom trenutku. Ona bi u svakom slučaju zahtijevala dugu, stručnu i javnu raspravu te bi se praktički odustalo od sadašnjeg prijedloga za duže vrijeme.

Predlagatelj nije prihvatio prijedlog da zakon stupi na snagu u roku od jedne godine od dana njegove objave u narodnim novinama kako novi izborni model ne bi utjecao na izbore koji bi se mogli održati hipotetski unutar naznačenog roka. Pri izradi Konačnog prijedloga zakona predlagatelj je upravo inzistirao da se promjena izglasa u prvoj godini parlamentarnog mandata kada je najmanje izvjesno da će doći do prijevremenih izbora.

Prijedlog da se ovim promjenama Zakona obuhvati i pitanje izbornih jedinica predlagatelj nije prihvatio iako je to pitanje djelomično predmet ovog Zakona. Naime, predlagatelj smatra da će pitanje definiranja izbornih jedinica za izbor zastupnika u Hrvatski sabor biti predmet duže rasprave te bi to onemogućilo donošenje ovog Zakona u skorijem razdoblju. Predlagatelj napominje da se niz godina već raspravlja o promjeni izbornih jedinica, naročito nakon Izvješća Ustavnog suda. Također se ukazuje da je Hrvatski sabor u 7. sazivu imao na dnevnom redu dva prijedloga novog ustroja izbornih jedinica, ali niti jedan prijedlog nije dobio širu potporu te iz toga proizlazi nužnost daljnje rasprave. Predlagatelj napominje da će se i Odboru za Ustav, Poslovnik i politički sustav provesti tematska rasprava o izbornim jedinicama.

Kada je riječ o dopisnom glasovanju državljana izvan Republike Hrvatske predlagatelj smatra da je riječ o pitanju ustavne regulacije.

Predlagatelj je načelno suglasan s primjedbom da je potrebno urediti biračko pravo pripadnika nacionalnih manjina u smislu jamstva ustavnog prava tajnosti biračkog postupka, ali je potrebno provesti raspravu o tome kakav model glasovanja bi bio prikladan da se zajamči pravo tajnosti biračkog postupka.

Prijedlog da se ukine prag od 10% za uvažavanje preferencijskih glasova pri utvrđivanju redoslijeda izabranih kandidata je prijedlog o kojem se dosta raspravljalo ali za sada ne postoji širi konsenzus da se taj prag smanji na 5% ili ukine u cijelosti.

Kada je riječ o prijedlogu obaveznog glasovanja, koji je iznijet u raspravi, predlagatelj smatra da je riječ o temi koja zahtijeva najširu javnu raspravu jer zadire najneposrednije u korištenje biračkog prava svakog građanina.

Predlagatelj se načelno slaže s pojedinim prijedlozima koje je uputilo Državno izborno povjerenstvo kao prilog raspravi o prijedlozima za unapređenje normativnog okvira za izbor zastupnika u Hrvatski sabor ali smatra da se ti prijedlozi trebaju ugraditi u budući cjeloviti izborni zakonik. Primjerice pitanja izborne promidžbe, izbornih sudionika i izborne šutnje trebalo bi istovjetno regulirati za sve vrste izbora. Također pitanje sastava izbornih povjerenstava i biračkih odbora, njihov stranački ili nestranački sastav, stručne spremlje za predsjednike biračkih odbora je vrlo složeno i zahtijeva širu javnu raspravu nakon koje bi se sva predmetna pitanja mogla regulirati jednim cjelovitim izbornim zakonikom.

TEKST ODREDBI ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Članak 9.

Zastupnik istodobno s obnašanjem zastupničke dužnosti ne može biti: sudac Ustavnog suda Republike Hrvatske, sudac, državni odvjetnik, zamjenik državnog odvjetnika, pučki pravobranitelj, zamjenik pučkog pravobranitelja, predsjednik ili potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske, ministar ili drugi član Vlade Republike Hrvatske, zamjenik ministra, pomoćnik ministra, ravnatelj državne upravne organizacije, zamjenik ravnatelja državne upravne organizacije, glavni tajnik Vlade Republike Hrvatske, glavni tajnik ministarstva, predstojnik ureda i ravnatelj agencije Vlade Republike Hrvatske, predstojnik Ureda Predsjednika Republike, predstojnik Ureda Vijeća za nacionalnu sigurnost, veleposlanik, generalni konzul, župan ili zamjenik župana, gradonačelnik ili zamjenik gradonačelnika Grada Zagreba, djelatne vojne osobe, službenici i namještenici u Oružanim snagama, član uprave trgovačkog društva, ustanove i izvanproračunskog fonda u pretežitom državnom vlasništvu te čelnik pravne osobe koja je Saboru obvezna po zakonu podnositi izvješće.

Za vrijeme trajanja mandata zastupnik može prihvatiti obnašanje dužnosti koja se u skladu s odredbama ovoga Zakona smatra nespojivom dužnosti.

Za vrijeme obnašanja nespojive dužnosti njegov će mandat biti u mirovanju, a zamjenjivat će ga zamjenik u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene na bezuvjetnu kaznu zatvora u trajanju duljem od šest mjeseci i to ako se u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora izrečena kazna izvršava ili tek predstoji njezino izvršenje.

Birači i političke stranke ne smiju kandidirati osobe za koje u trenutku stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora nisu protekli rokovi rehabilitacije prema posebnom zakonu, a koje su pravomoćnom sudskom odlukom osuđene za:

1. kaznena djela iz Glave IX. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv čovječnosti i ljudskog dostojanstva:

– genocid, zločin agresije, zločin protiv čovječnosti, ratni zločin, terorizam, terorističko udruženje, mučenje, ropstvo,

2. kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona (»Narodne novine« br. 125/11. i 144/12.) protiv života i tijela: teško ubojstvo,

Članak 20.

Pravo predlaganja stranačkih lista za izbor zastupnika u Sabor imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora iz članka 5. ovoga Zakona.

Listu za izbor zastupnika u Sabor može samostalno predložiti jedna politička stranka, te dvije ili više političkih stranaka (koalicijska lista).

Političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redosljed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama.

Političke stranke predlažu liste na temelju pravovaljano prikupljenih potpisa birača. Za pravovaljanost prijedloga liste izborne jedinice za izbor zastupnika u Sabor potrebno je prikupiti najmanje 1500 potpisa birača.

Političke stranke određuju na temelju odredbi svojih statuta ovlaštenog podnositelja stranačke liste i kandidature.

Na stranačkoj listi mora biti toliko kandidata koliko se zastupnika bira u Sabor. Ako predlagatelj predloži manji broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor, odnosno ako nije ispunjena pretpostavka iz stavka 4. ovoga članka, stranačka lista nije pravovaljana.

Članak 21.

Birači predlažu kandidacijske liste na temelju pravovaljano prikupljenih potpisa.

Za pravovaljanost prijedloga liste izborne jedinice za izbor zastupnika u Sabor potrebno je prikupiti najmanje 1500 potpisa birača.

Osoba ovlaštena za zastupanje neovisne liste, u skladu s odredbama ovoga Zakona, je prvi kandidat na listi.

Na neovisnoj listi mora biti toliko kandidata koliko se zastupnika bira u Sabor. Ako predlagatelj predloži manji broj kandidata od broja zastupnika koji se biraju u Sabor, odnosno ako nije ispunjena pretpostavka iz stavka 2. ovoga članka, neovisna lista nije pravovaljana.

Članak 23.

Državno izborno povjerenstvo će u roku od 48 sati od isteka roka iz članka 22. stavka 1. ovoga Zakona, prihvatiti i u svim dnevnim novinama u Republici Hrvatskoj i na Hrvatskoj radioteleviziji objaviti sve pravovaljano predložene liste te imena i prezimena kandidata za svaku izbornu jedinicu.

Državno izborno povjerenstvo objavit će za svaku izbornu jedinicu zbirnu listu svih pravovaljanih predloženih lista.

Zbirna lista sadrži naziv svake liste izborne jedinice. Na zbirnu listu izborne jedinice najprije se unose stranačke liste koje su predložene u svim izbornim jedinicama, a nakon toga stranačke, odnosno neovisne liste u toj izornoj jedinici, prema abecednom redu punog naziva političke stranke, odnosno dviju ili više političkih stranaka koje su predložile listu, odnosno prema abecednom redu prezimena prvih kandidata na neovisnoj listi. Ako je više političkih stranaka predložilo zajedničku listu, ona će se unijeti na zbirnu listu prema nazivu prve po redu političke stranke u prijedlogu.

Državno izborno povjerenstvo će u roku iz stavka 1. ovoga članka dostaviti u sjedišta diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske sve prihvaćene liste za svaku izbornu jedinicu, kao i zbirnu listu izbornih lista svake izborne jedinice radi njihove javne objave.

Članak 38.

140 zastupnika u Sabor, ne računajući zastupnike nacionalnih manjina i zastupnike koje biraju hrvatski državljani koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj, bira se tako da se područje Republike Hrvatske podijeli na deset izbornih jedinica te se u svakoj izornoj jedinici bira 14 zastupnika u Sabor.

Zastupnici u Sabor biraju se po proporcionalnoj zastupljenosti i preferencijskom glasovanju. Birači mogu glasovati samo za jednu listu kandidata.

Birač na glasačkom listiću može označiti jednog kandidata koji ima prednost pred ostalim kandidatima na listi za koju je glasovao (preferirani glas).

Članak 42.

Zastupnici imaju zamjenike koji obnašaju tu dužnost ako zastupniku mandat miruje ili prestane prije isteka vremena na koje je izabran.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka koja je bila predlagatelj kandidacijske liste. Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi dviju ili više političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s te liste i iz iste stranke kojoj je u trenutku izbora pripadao zastupnik kojem je mandat prestao ili miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada zamjenika određuje politička stranka kojoj je u trenutku izbora pripadao zastupnik kojem je mandat prestao ili miruje. Zastupnika izabranog na neovisnoj listi zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog na kandidacijskoj listi političke stranke koja je nakon provedenih izbora brisana iz registra političkih stranaka zamjenjuje neizabrani kandidat s iste liste s koje je izabran i zastupnik kojem je mandat prestao ili mu miruje. Na određivanje zamjenika na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o preferencijskom glasovanju, a ako na listi nema tako određenog kandidata koji bi zamijenio zastupnika, tada ga zamjenjuje prvi sljedeći neizabrani kandidat s liste.

Zastupnika izabranog u izbornoj jedinici za izbor zastupnika nacionalnih manjina zamjenjuje zamjenik izabran u istoj izbornoj jedinici.

Članak 44.

Broj zastupnika u Sabor koji će biti izabrani s kandidacijskih lista u posebnoj izbornoj jedinici birača koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj utvrđuje se na sljedeći način:

- ukupan broj važećih glasova koji je dobila svaka lista (biračka masa liste) dijeli se brojevima od 1 do zaključno 3, pri čemu se uvažavaju i decimalni ostaci. Od svih dobivenih rezultata, treći rezultat po redu jest zajednički djelitelj kojim se dijeli ukupan broj važećih glasova svake kandidacijske liste (biračka masa liste). Svaka kandidacijska lista dobit će onoliko od tri zastupnička mjesta koliko puta ukupni broj njezinih važećih glasova (biračka masa liste) sadrži zajednički djelitelj, uključujući i decimalne ostatke,

- preferirani glasovi za pojedine kandidate se uvažavaju ako broj preferiranih glasova pojedinog kandidata iznosi najmanje 10% glasova koje je osvojila pojedina lista,
- izabrani su oni kandidati sa svake liste koji su dobili najveći broj preferiranih glasova. Kada

dva ili više kandidata dobije isti broj preferiranih glasova, odlučujući je poredak na listi kandidata,

– ako na temelju podstavaka 2. i 3. ovoga članka nije izabrano onoliko zastupnika koliko mandata pripada pojedinoj listi, na preostala mjesta na toj listi određuju se zastupnici po redosljedju na listi.

Članak 76.

Svakom glasaču na biračkom mjestu uručit će se glasački listić u izbornoj jedinici prema mjestu prebivališta. Glasaa koji ima pravo glasovati u izbornoj jedinici za pripadnike nacionalnih manjina mora se upoznati s njegovim pravom da može glasovati za kandidacijsku listu prema mjestu prebivališta ili zatražiti glasački listić za izbor predstavnika nacionalnih manjina te mu uručiti glasački listić sukladno njegovu izboru.

Glasuje se za liste izborne jedinice navedene na glasačkom listiću.

Glasački listić popunjava se tako da se zaokruži redni broj ispred naziva liste izborne jedinice. Ako birač želi pojedinom kandidatu na toj listi dati preferirani glas, zaokružuje redni broj ispred imena i prezimena kandidata kojemu daje preferirani glas.

Članak 79.a

Ako birač zaokruži samo redni broj ispred naziva liste, a nije dao preferirani glas kandidatu, glasački listić je važeći.

Ako birač zaokruži redni broj za jednu listu, a dao je preferirani glas kandidatu s druge liste u odnosu na glas za listu, glasački listić je važeći, dok se preferirani glas kandidata neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas za dva ili više kandidata na istoj listi, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, bez obzira na to je li redni broj ispred te liste zaokružen ili nije, dok se preferirani glasovi za kandidate neće uvažiti.

Ako je birač dao preferirani glas kandidatu s određene liste, a nije zaokružio redni broj ispred te liste, glasački listić je važeći kako u odnosu na glas za listu tako i u odnosu na preferirani glas za kandidata s te liste.

Ako je birač dao preferirani glas za kandidate s različitih lista i zaokružio je redni broj ispred jedne od tih lista, glasački listić je važeći u odnosu na glas za listu, kao i za preferirani glas s te liste ako je toj listi dao samo jedan preferirani glas.

Članak 92.

Kad Državno izborno povjerenstvo utvrdi rezultate glasovanja za zastupnike bez odlaganja će objaviti:

1. broj birača upisanih u popise birača, broj birača koji su glasovali u svakoj izbornoj jedinici, koliko glasova je dobila pojedina lista u izbornoj jedinici, imena i prezimena kandidata s te liste s brojem preferiranih glasova i koliko je bilo nevažećih glasačkih listića,
2. broj zastupničkih mjesta koje je dobila svaka lista, te imena i prezimena kandidata koji su izabrani za zastupnike,
3. *Brisana.*

4. ime i prezime kandidata i njihovih zamjenika koji su izabrani u svakoj izbornoj jedinici u kojoj se bira zastupnik nacionalnih manjina i njegov zamjenik.

Članak 94.

Državno izborno povjerenstvo nakon zatvaranja birališta može objavljivati privremene i neslužbene rezultate izbora prema svome nahođenju.

Službeni rezultati objavit će se nakon što se iscrpe sva prav-na sredstva u zaštiti biračkog prava ili proteknu rokovi za njihovo podnošenje.

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika

MOST Nezavisnih lista

Zagreb, 28. siječnja 2017.

IZVJEŠĆE

O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU

NACRTU KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O IZBORIMA ZASTUPNIKA U

HRVATSKI SABOR

Na temelju članka 11. stavka 2. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, broj 25/13. i 85/15.), Klub zastupnika MOSTA-a Nezavisnih lista je na sjednici Kluba održanoj 26. listopada 2016. donio Odluku o otvaranju javne rasprave o Nacrtu konačnog prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (dalje: Nacrt).

Temeljem navedene odluke Kluba internetsko savjetovanje sa zainteresiranom javnošću započelo je 26. listopada 2016. godine objavom Nacrta na internetskim stranicama Hrvatskoga sabora i trajalo je do 19. studenoga 2016. godine.

Sukladno obvezi iz članka 11. stavka 4. Zakona o pravu na pristup informacijama, Klub zastupnika MOST-a Nezavisnih lista izradio je Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu.

Red. broj	Ime/naziv dionika (pojedinaac, organizacija, institucija)	Tekst primjedbe/prijedloga	Razlog prihvatanja/neprihvatanja pojedine primjedbe/prijedloga
1.	mr. sc. Tatjana Božić dipl. oec.	Uvođenjem preferencijskog glasovanja kao instrumenta povećanja demokratičnosti i objektivnosti sustava izbora zastupnika u Hrvatski sabor fokus birača premješta se s izbora stranačkih političkih programa (uglavnom nerealiziranim nakon izbora) na izbor pojedinačnih kandidata koji će ih zastupati u Hrvatskom saboru. Afirmirajući dalje ovaj koncept ovim Zakonom se	1. Prijedlog se ne prihvaća. Načelno, Klub zastupnika MOST-a Nezavisnih lista (dalje: Klub MOSTA-a) se ne protivi predloženom modelu prikupljanja i objave informacija o kandidatima na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor. No, navedeno rješenje nije bilo dijelom Prijedloga zakona koji je raspravljen u Hrvatskom saboru u prvom čitanju, kao niti dijelom Nacrta

		<p>predlaže da se biračima omogući informirana odluka prilikom izbora kandidata a kandidiranima osigura podjednaka prilika na način da se za vrijeme izborne promidžbe, dakle prije dana izbora, objave temeljni osobni podaci (TOP podaci) te životopis kandidata.</p> <p>Objavu TOP podataka i životopisa kandidata provest će Državno izborno povjerenstvo na svojoj službenoj internetskoj stranici.</p> <p>U članku 23. iza zadnjeg stavka dodaju se dva nova stavka koja glase:</p> <p>„Državno izborno povjerenstvo će istovremeno s objavom pravovaljano predloženih lista za svaku izbornu jedinicu objaviti TOP podatke i pojedinačne životopise kandidata na svojoj službenoj internetskoj stranici i također omogućiti građanima u izbornim jedinicama fizički pristup objavljenim elektronskim informacijama putem računala ili ih na zahtjev poslati na osobnu e-mail adresu.“</p> <p>„TOP podaci su: 1. titula 2. ime i prezime 3. starost 4. zanimanje 5. radni staž 6. djelatnost(i) rada 7. područje interesa 8. životopis dostupan – da/ne“</p>	<p>konačnog prijedloga zakona koji je predmet ovoga savjetovanja. Stoga bi uvođenjem ovog, posve novog rješenja, izostala javna rasprava sa zainteresiranom javnošću o predloženom rješenju kao i konzultacije s nadležnim tijelom (Državno izborno povjerenstvo) kojemu bi, eventualno, bilo povjereno obavljanje poslova prikupljanja, obrade i objave podataka o kandidatima.</p>
2.	GONG	<p>a) GONG pozdravlja otvaranje javne rasprave i održavanje tematske sjednice Odbora za Ustav, Poslovnik i politički sustav vezano za izmjene Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Za</p>	<p>2.a. Načelna se primjedba prima na znanje s obzirom da se njome predlaže daljnje razmatranje promjena u izbornom sustavu.</p>

	<p>dugoročno unaprjeđenje izbornog zakonodavstva potrebno je pristupiti sustavno kroz participativni proces zainteresirane javnosti, a za početak formirati stručne radne skupine koje bi radile na prijedlozima rješenja.</p> <p>b) GONG pozdravlja proširenje zabrane kandidiranja na parlamentarnim izborima iako bi takvu zabranu trebalo propisati u svim izbornim zakonima.</p> <p>c) Potrebno je propisati zabranu kandidiranja osoba osuđenih za specifična teška kaznena djela do isteka perioda rehabilitacije. Prijedlog bi bio da se propiše zabrana kandidiranja osoba osuđenima prvenstveno za kaznena djela koja obuhvaćaju zloupotrebu položaja i ovlasti, gospodarskog kriminala i ratnog profiterstva, do isteka perioda rehabilitacije.</p> <p>Iako se Konačnom prijedlogu Zakona navodi široki katalog kaznenih djela, GONG smatra da zabrana kandidiranja nije razmjerna kaznenim djelima, tj. nisu sva kaznena djela iz Glave X. Kaznenog zakona protiv života i tijela temelj za oduzimanje pasivnog biračkog prava, primjerice, nanošenje ozljeda, sudjelovanje u tučnjavi ili protupravni prekid trudnoće. Zabranu za kršenje Glave X.</p>	<p>2.b. Načelna se primjedba prima na znanje imajući u vidu da je predmet nacрта Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ograničen isključivo na parlamentarne izbore.</p> <p>2.c. Primjedba se djelomično prihvaća pri čemu se predlaže propisati katalog kaznenih djela koja su zapreka za kandidiranje po uzoru na nedavnu novelu Zakona o lokalnim izborima.</p>
--	---	---

	<p>potrebno je ponovno razmotriti i drugačije definirati.</p> <p>Slično se odnosi i na kaznena djela iz Glave XVI koja se odnose na bludne radnje, prostituciju i spolno uznemiravanje.</p> <p>d) Dodatno, GONG pozdravlja uvođenje tri preferencijska glasa, ali smatra da bi se prag za uvažavanje preferiranih glasova treba smanjiti s 10% na 5%. Uvođenje preferencijskog glasanja i smanjenje praga na 5% trebalo bi se uvesti i na izborima za zastupnike u Europski parlament.</p> <p>e) Pored gore navedenih konkretnih primjera GONG predlaže sljedeća poboljšanja izbornog procesa na parlamentarnim izborima:</p> <p>1. Uvažavajući temeljne odredbe o jednakosti biračkog prava i jednakosti glasa što bi bilo optimalno rješenje, GONG predlaže 6 izbornih jedinica detaljno objašnjenih u GONG-ovim preporukama. Veličina izbornih jedinica ne mora biti ista u smislu broja mandata, tj. u pojedinim izbornim jedinicama može se birati različit broj zastupnika.</p>	<p>2.d. Primjedba se ne prihvaća.</p> <p>Načelno, Klub zastupnika MOST-a zalaže se da se o ovome prijedlogu provede široka javna rasprava te da se na temelju rezultata takve javne rasprave odluči o eventualnom pristupanju daljnjim promjenama Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor.</p> <p>2.e.1. Primjedba se ne prihvaća imajući u vidu da su izborne jedinice na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor uređene posebnim zakonom različitim od Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p>
--	---	--

		<p>2. Potreba za profesionalizacijom tijela za provedbu izbora – potrebno se vratiti na originalnu zamisao o sastavu DIP-a od šest članova prema Zakonu o Državnome izbornome povjerenstvu iz 2006. uvećanu za još tri člana umjesto sudaca (ukupno devet članova kao i sada). U stalni sastav potrebno je imenovati i nekoliko osoba drugih relevantnih struka (politologija, sociologija, ekonomija, informatika, novinarstvo) što je u skladu sa preporukama Venecijanske komisije Vijeća Europe, budući da izbori nisu isključivo pravno pitanje, već se dotiču i mnogih drugih struka koje mogu doprinijeti razumijevanje izbornog procesa. U stručnoj službi DIP-a trenutno nema politologa, sociologa kao ni novinarske struke.</p> <p>Iako DIP postoji već 10 godina kao stalno tijelo, nažalost, ne vidi se dodana vrijednost u radu tog tijela u odnosu kad je bio ad hoc tijelo osim što troši mnogo više sredstava. U DIP su prošle godine izabrani dojučerašnji visoki stranački dužnosnici iako Zakon propisuje da članovi DIP-a ne smiju biti članovi političkih stranaka.</p> <p>DIP neučinkovito nadzire financiranje političkih stranaka i izbornih kampanja provodeći strogo formalni nadzor bez daljnjeg istraživanja vjerodostojnosti i točnosti onog što se navodi u financijskim izvještajima pa tako javnost ne zna</p>	<p>2.e.1. Načelna se primjedba ne prihvaća.</p> <p>Sastav, djelokrug i način rada Državnog izbornog povjerenstva uređeni su posebnim zakonom različitim od Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p>
--	--	---	---

	<p>jesu li stranke i kandidati stvarno toliko potrošili koliko su naveli u izvještajima i tko je stvarno platio određene usluge ili proizvode. Poznat je DIP-ov stav da informacije o kreditima i zajmovima ne moraju biti javni (!).</p> <p>DIP bi se trebao ugledati na rad Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa ili Povjerenice za informiranje koji postavljaju nove visoke standarde transparentnosti i odgovornosti dužnosnika i tijela javne vlasti.</p> <p>Nadalje, DIP nije proveo niti jednu edukativnu kampanju birača što mu je zakonska obveza iako je bilo velikih novina u načinu glasanja posebno kod preferencijskog glasanja. Edukacija građana nije slanje priopćenja nego sustavni rad s političkim strankama, mladim biračima, novinarima i ostalim dionicima važnima u izbornom procesu. Nered i nepreglednost DIP-ovi stranica poseban su problem kao i nemogućnost nalaženja svih financijskih izvještaja na jednom mjestu i u lako pretraživim formatima.</p> <p>Proces profesionalizacije izborne administracije potrebno je operacionalizirati na nižim razinama, odnosno na razinama izbornih povjerenstava (izbornih jedinica, županija, gradova i općina), kao i prilikom formiranja biračkih odbora. GONG predlaže model kojim će se ujednačiti broj članova izbornih tijela i provesti njihova profesionalizacija.</p>	
--	---	--

	<p>Niža tijela trebaju imenovati stalna izborna tijela na sličan način kao što je to DIP određeni broj godina, ali plaću za svoj rad trebaju primati putem dnevnica samo kad rade.</p> <p>Zbog velikog broja političkih stranaka koje realno ne djeluju, potrebno je dosljedno provoditi Zakon o političkim strankama, primjerice da se politička stranka briše iz registra nakon što se utvrdi da se ne poštuju rokovi utvrđeni statutom za održavanje skupa najviše upravnog tijela, a sjednica nije održana.</p> <p>3. U cilju povećanja transparentnosti, lakše dostupnosti podataka o donacijama i donatorima političkih stranaka te kasnijeg eventualnog otkrivanja koruptivnih radnji kao posljedica veza između donatora i pojedinih odluka vladajućih, potrebno je uspostaviti jedinstvenu lako pretraživu bazu podataka o donacijama primljenim tijekom godine, donatorima i financijskim izvještajima. Optimalno rješenje koji bi se trebalo regulirati daljnjim izmjenama Zakona bi bilo uspostavljanje službene online aplikacije u koju bi kandidati i stranke izravno unosili svoje financijske izvještaje u digitalnom formatu te bi time bilo moguće automatska obrada i korištenje podataka iz financijskih izvještaja.</p>	<p>2.e.3. Načelna se primjedba/prijedlog ne prihvaća.</p> <p>Razmatrana primjedba nije predmet Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p> <p>No, predlagatelj se, načelno, ne protivi prijedlogu imajući u vidu pozitivna iskustva s prikupljanjem i objavom podataka u nekim drugim slučajevima u kojima državna tijela (primjerice, Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa kod pribavljanja izvješća dužnosnika o imovinskom stanju) ili druge osobe (primjerice, Hrvatska zajednica županija kroz projekt „otvorenog proračuna“) čine transparentnima podatke koji su relevantni za građane.</p>
--	---	--

		<p>4. Produžavanja rokova za podnošenje prigovora i žalbi, ali i donošenja odluka povodom tih žalbi, na vremenski rok od 3 do 5 dana. Pravo podnošenja prigovora i žalbe treba biti omogućeno što širem krugu izbornih subjekata - svakome biraču i svakome kandidatu, s time da biraču treba biti omogućeno podnošenje prigovora u pogledu kršenja njegovih biračkih prava dok na rezultat izbora pravo podnošenja prigovora i žalbe trebaju imati samo kandidati. Žalbeni postupak mora biti sudbene naravi obzirom da se moraju štiti prava izbornih sudionika kao stranaka u postupku.</p> <p>5. U cilju poštivanja Ustavnih odredbi o ravnopravnosti spolova potrebno je osigurati dosljedno poštivanje Zakona o ravnopravnosti spolova te povećanje sankcija za stranke koje nemaju dovoljan broj žena na kandidacijskim listama. Potrebno je ozbiljno razmotriti i uvoženje tzv. zip sustava na kandidacijskim listama kako bi se osigurala ravnopravnost spolova.</p> <p>6. Zaštita tajnosti glasanja pripadnika nacionalnih</p>	<p>2.e.4. Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Materija čija se promjena predlaže samo je djelomično uređena Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor. Prihvaćanje ovoga prijedloga zahtijevalo bi istovremenu promjenu Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske.</p> <p>2.e.5. Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Pitanje sankcija za nedovoljnu zastupljenost podzastupljenog spola na izbornim listama je uređeno Zakonom o ravnopravnosti spolova i nije predmet Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p> <p>2.e.6. Prijedlog se ne prihvaća.</p>
--	--	--	---

		<p>manjina otvoreni je problem kojeg treba riješiti predstojećom izbornom reformom. Dolaskom na biračko mjesto pripadnik nacionalne manjine pred biračkim odborom mora se izjasniti hoće li glasati za opće izborne liste ili za manjinske izborne liste, hoće li glasati za političke stranke ili manjinske stranke i kandidate.</p> <p>7. Potrebno je standardizirati i uskladiti sve izborne procedure u, primjerice, Zakonu o izbornom postupku tako da se navedena materija ne mora regulirati u svakom zakonu posebno čime bi se standardizirala i ujednačila tehnička i ostala pravila za sve izbore.</p>	<p>Klub zastupnika MOST-a smatra kako je tajnost biračkog prava zajamčena Ustavom i zakonom svim biračima.</p> <p>2.e.7. Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Razmatrani prijedlog podrazumijeva sveobuhvatnu promjenu izbornog zakonodavstva što se ne može učiniti posredstvom Zakon o izborima zastupnika u Hrvatski sabor.</p> <p>Predlagatelj je načelno suglasan da je potrebno raditi na cjelovitom izbornom zakoniku, ali to je zahtjevan posao koji će u dogledno vrijeme biti zadaća nadležnog ministarstva.</p>
3.	Josip Herceg	<p>Most nezavisnih lista pripremio je prijedlog izmjena i dopuna Zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor i rasprava o tome u parlamentu je već započela. Pažljivo je pratim i čudim se da se svi sudionici rasprave slažu o tome kako se utjecaj građana na izbor narodnih predstavnika mora povećati i da je stoga potreban viši stupanj demokratizacije izbornog procesa. Da, dobro ste porčitali, čudim se tom jedinstvu jer iz navedenog suglasja proizlazi neupitna činjenica da imamo nedemokratski izborni sustav koji narodu kao suverenu vlasti ne jamči maksimalni utjecaj na izbor svojih predstavnika u svoj parlament! Ključno</p>	<p>3. Prijedlog se ne prihvaća.</p> <p>Prijedlog se u bitnom svodi na napuštanje proporcionalnog izbornog sustava i uvođenje većinskog što čini znatnu promjenu u izbornom zakonodavstvu. Klub MOST-a slaže se s ocjenom predlagatelja da eventualno uvođenje takvog modela zahtijeva široku prethodnu javnu raspravu uz sudjelovanje najšire javnosti.</p>

	<p>je naime odgovoriti na pitanje tko je taj koji si je uzeo za pravo da građanima oduzima i dijeli stupanj utjecaja na izbor zastupnika?!</p> <p>Prema tome, izborno zakonodavstvo demokratizirat ćemo tek onda kada građani sami odluče po kojim će pravilima birati svoje predstavnike. Dok se dakle to ne dogodi i time ne ostvari demokratsko načelo maksimalnog utjecaja građana na izbor zastupnika imat ćemo nedemokratski izborni sustav u kojem je legalizirano pravo političkih stranaka da na izbor narodnih predstavnika utječu 100 posto. I dalje će se pojavljivati kao dobročinitelji i raznim prijedlozima izmjena i dopuna Zakona nešto od tog utjecaja na kapaljku dodijeliti građanima, najčešće uz krilaticu – demokracije nikad dosta. Naravno da se upravo to događa i sada. Iz svega proizlazi da se postojeći sustav ne može demokratizirati. Nema nikakve sumnje da nejednake izborne jedinice utječu na izborne rezultate, da je nužno redefinirati ulogu DIP-a i da bi uvođenjem tri preferencijalna glasa postigli nekakve rezultate, kako to u Novom listu od 1.listopaa 2016 piše Zdenko Duka, što je i neposredni povod ovom reagiranju, ali me u svemu tome začuđuje činjenica da mediji i stručna javnost, pa u svom napisu i Zdenko Duka, o kritici proporcionalnog izbornog sustava i mogućnostima uspostave većinskog sustava šute kao zaliveni. Očito je da je ta tema za sve medije postala svojevrsna tabu tema. Politološkoj i pravnoj</p>	
--	---	--

	<p>znanosti, političarima i raznim udrugama za promicanje demokracije ne pada na pamet da o tome organiziraju argumentiranu raspravu. Ne brine ih primjerice činjenica da postojeća izborna pravila pogoduju velikim strankama i da se izborni sustav koji neupitno nekome pogoduje ne može smatrati demokratskim! Također ih ne brine ni činjenica da naš izborni sustav relativnu podršku birača pretvara u apsolutnu potporu naroda, što je u surpotnosti sa zdravim razumom i svim demokratskim načelima: demokracija je vlast naroda koju taj isti narod ostvaruje većinskom voljom i izborom svojih predstavnika, također većinskom voljom, a ne s izbornim legitimitetom od 5 do 35 posto glasova birača izašlih na izbore. Ne žele priznati da se u istinskoj demokraciji izborni legitimitet ima ili nema – 50 posto + 1 glas i točka! Ne želi se odgovoriti na pitanje zašto se rabi pojam neposredni izborni legitimitet i što je to posredni legitimitet – tko je posrednik i između koja dva subjekta posreduje?!</p> <p>Nadalje, kako objasniti (ne)demokratsko pravilo po kojem se za 30 posto osvojenih glasova dobije 40 posto saborskih mandata?!</p> <p>Prema tome, ako postojeći izborni sustav analiziramo bez ikakvog muljanja onda itekako utemeljeno možemo zaključiti kako se taj sustav nikakvim izmjenama i dopunama ne može demokratizirati! To ujedno znači da izborni</p>	
--	---	--

	<p>zakonodavstvo možemo demokratizirati samo ako proporcionalni izborni sustav u potpunosti napustimo i uvedemo novi.</p> <p>Polazeći dakle od svih ovdje navedenih argumenata Mostu i svim zastupnicima u Saboru koji raspravljaju o izmjenama i dopunama zakona o izboru zastupnika u Hrvatski sabor predlažem da kao temelj rasprave prihvate činjenicu da je demokratsko ozračje u društvu prvi važan preduvjet za izlazak iz svekolike krize i da zbog toga odluče raspisati referendum o uspostavi većinskog izbornog sustava koji će građanima omogućiti da sve svoje predstavnike biraju imenom i prezimenom pojedinačno, kako bi potporom birača od 50 posto + 1 glas mogli zaslužiti istinski izborni legitimitet.</p> <p>Naime, apsolutno je nedopustivo i zdravom razumu nepojmljivo da se narodu oduzima pravo da u duhu Ustava odlučuje o tome po kojim će pravilima u „svoj parlament“ birati „svoje predstavnike“ i to pravo daje političkim strankama čiji će se članovi na izborima kandidirati! Drugim riječima, građanima se već u samom startu oduzima Ustavom zajamčena vlast s nesagledivim negativnim posljedicama! Pojednostavljeno, kakva je to demokracija u kojoj predsjednici parlamentarnih političkih stranaka-Plenković i Milanović, Petrov i Vrdoljak, Sinčić i Beljak – kao neupitni kandidati za izbor zastupnika u Hrvatski sabor građanima oduzimaju pravo da odluče o tome kako će ih birati.</p>	
--	---	--

	<p>O tome moraju odlučiti oni koji biraju, a ne oni koji se kandidiraju!</p> <p>Naposljetku, važno je napomenuti da se primjenom većinskog izbornog sustava političke stranke iz izbornog procesa ne isključuju već će se njihovi kandidati za većinsku potporu pred biračima pojedinačno morati itekako isprсити, a veće stranke s 30 posto glasova neće moći inkasirati 40 posto saborskih mandata.</p> <p>Svi izabrani zastupnici moći će se dičiti s istinskim izbornim legitimitetom (50 posto+1 glas) i neće morati kao sada, uz dužno poštovanje prema svima, sramežljivo objašnjavati da zakonitost i demokratičnost njihovog izbornog legitimiteta proizlazi iz činjenice da u izbornim jedinicama za njih nije glasalo od 65 do 95 posto birača izašlih na izbore!!!</p> <p>Ponovimo stoga zaključak koji se nameće sam po sebi: Postojeće izorno zakonodavstvo nikakvim se izmjenama i dopunama ne može demokratizirati i pozitivno utjecati na demokratizaciju društva u cjelini. Narod je prema Ustavu suveren vlasti i ako smo mu u izboru narodnih predstavnika tu vlast ograničili, suspendirali smo demokraciju!</p>	
--	---	--